

VOCHTTEKORT

Druppelirrigatie ook in asperges interessant

Meer en meer komen we tot de conclusie dat asperges voldoende beregend moeten worden. Nederland heeft een vochtig klimaat, maar toch zijn er vele momenten waar we water bij moeten geven. Het grote loof verdampt ondanks de fijne naalden veel vocht.

Topsterfte door vochttekort is dan ook een regelmatig gezien verschijnsel. Beregenen gebeurt vaak met een haspel of een vaste regeninstallatie, maar druppelirrigatie begint zijn intrede te doen.

WAAROM DRUPPELSLANGEN

In andere landen (o.a. Peru, Duitsland en Frankrijk) kent men het gebruik van druppelslangen in de aspergeteelt al langer. En in Nederland kennen we het systeem vooral in teelten zoals sla, aardbeien en courgettes. In de asperges is het echter voor Nederland nog relatief nieuw. 'Een aspergeplant is droogte tolerant' is dan ook een veel gehoorde gedachte, dus waarom zo veel moeite doen voor beregenen?

Maar meer en meer word ingezien dat dit niet geheel het geval is. Beregenen met een haspel, of soms middels tiksproeiers, wordt dan ook wel gedaan. Maar enkelen proberen dit nu met druppelslangen. Dit heeft dan ook enkele voordelen ten opzichte van de andere systemen. Zo is het gemakkelijk en wordt het loof niet onnodig nat, wat in kritieke perioden de schimmeldruk kan verlagen. Maar de reden dat men het aanlegt zit vaak meer in de nauwkeurigheid van het systeem.

Bij een druppelsysteem is het vaak

slechts een druk op de knop om het perceel van water te voorzien. Dit bespaart dus veel arbeid en zorgt ervoor dat het water wordt gegeven op het moment dat het nodig is. Bij een haspel wacht men wel eens het weerbericht af voordat de haspel uitgezet word. Wanneer er regen verwacht wordt binnen enkele dagen, blijft de haspel vaak in de schuur staan. Zo wisselvallig als het weer is, valt er dan ook wel of niet een bui. Een watergift is daarmee zelden op het optimale moment.

Een ander voordeel van druppelslangen is de lagere benodigde pomp en put capaciteit. De watergift kan immers over een grotere periode verspreid worden waardoor de capaciteit per uur vele malen lager komt te liggen. Daarbij kan er ook gekozen worden om verschillende secties aan te leggen wat de capaciteitsbehoefte nogmaals verlaagd. Door de lagere capaciteitsbehoefte is het werken met een horizontale drain eerder mogelijk. Dat is praktisch en goedkoper wanneer er geen put of een watervoevende sloot aanwezig is.

PLAATS VAN DE SLANG

Verschillende mensen, verschillende meningen. Zo ook over de vraag 'waar plaats je de slang?'. Veelal wordt de slang recht onder de plant geplaatst met een verschil van enkele centimeters. De kroon wordt daar-

mee niet onnodig nat en de waterkegel bevindt zich dicht bij de wortels. Een nadeel is wel dat je niet kunt zien of de slang verstopt of lek is. Dat zie je vaak pas in een later stadium aan de planten boven de grond. Moderne slangen zijn er echter voor gebouwd en moeten zo enkele jaren mee kunnen gaan, maar zekerheden zijn er nooit te bieden.

De slang is ook bovengronds te plaatsen. In het eerste jaar is dat een goede oplossing. De planten staan nog in een voor of het veld is vlak, waardoor de slang goed blijft liggen. In het tweede jaar moet de slang dan bovenop de rug geplaatst worden. Wanneer je er voor kiest om de slang voor het oogsten te plaatsen kan er zo ook tijdens het oogstseizoen water gegeven worden. Daarmee is de rug vochtig te houden naar wens, wat ten gunste komt van de kwaliteit van de asperges door o.a. het koelen van het bed.

Of de slang bij het oogsten niet te veel hinder geeft, zal moeten blijken. De praktijk zal ook moeten uitwijzen of de slang op zijn plaats blijft liggen. Kijken we bijvoorbeeld naar de aspergeteelt in Spanje, dan zien we dat daar de druppelslangen door de warmte sterk uitzetten, en vaak niet meer bij de plant blijven liggen.

DRUPPELBEURTEN

Jos van Hamont, voorlichter bij DLV Plant, volgt bij enkele aspergetelers het systeem met druppelbevloeiing. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de frequentie en de duur van de druppelbeurten. "in een proefperceel te Mariaheide (dubbelrij systeem, met rijafstand 3 meter), is gestart met het geven van grote beurten van 1,5 uur per dag. Dat bleek echter niet de optimale manier. We kregen hier-

door grotere verschillen tussen droge grond en natte grond. De wortels groeiden daardoor meer naar het water en wilden minder de diepte in groeien. Wij zijn toen van strategie veranderd en hebben de beurten kleiner gemaakt maar veel frequenter. Samen met de betreffende teler zijn we naar 30 beurten van 3 minuten per dag gegaan. Dat bleek veel beter te werken. De grond was egaler vochtig en de wortels vertoonden weer een normale groei. "Naast water geeft men hier ook snel opneembare bemesting mee. Dit wordt gegeven op het moment dat dit nodig is. Het totale systeem wordt door mede gevolgd door toeleverancier Vos, Yara en Revaho om zo te komen tot een optimaal systeem.

WELKE MATERIALEN

Binnen het systeem van druppel-slangen zijn er vele aanbieders met meerdere systemen. Jelle Gerstel van Vlamings vertelde tijdens een bijeenkomst van LTO Vollegrondsgroente.net over de verschillend typen die zij voeren. "De druppelslangen kun je grofweg in twee categorieën indelen: eenjaars en meerjaars" zo schetst Jelle Gerstel. "Belangrijk verschil daarbij is de wanddikte van de slang."

Daarnaast kan men kiezen voor verschillende typen. Een voorbeeld van een meerjarige slang is de Uniram. Deze slang is zelfsluitend waardoor de slang niet leegloopt op het laagste deel van het perceel. Dit zorgt er ook voor dat de slang na een druppelbeurt zich niet vol zuigt met zand waardoor verstoppingen kunnen ontstaan. De slang is drukcompenserend waardoor hij op grote lengtes is te gebruiken. De druppelaars geven 1,6 tot 2,3 liter per uur af en werken al bij een druk vanaf 0,5 bar.

Revadrip is een voorbeeld van een type slang voor eenjarig gebruik. Ook deze slang is drukcompenserend waardoor hij op grote lengtes is te gebruiken. De slang is echter dunwandig waardoor hij niet langer als 1 jaar te gebruiken is. Maar daar hoort dan ook een gunstige prijs bij.

NOG VEEL ONBEKEND

Druppelslangen lijken interessant voor gebruik in de aspergeteelt. Er zijn daarbij nog wel enkele vragen die open staan. "We weten nog niet of een slang bij de wortels de kans op bijvoorbeeld Fusarium beïnvloed" vraagt Jos van Hamont zich af. "En als we de slang op de rug leggen, krijgen we dan meer onkruid op de rug? En hoe zit het met Phytophthora? Het meegeven van bemesting met het druppelsysteem is planttechnisch gezien een interessante optie. Dit maakt het immers mogelijk om een gerichte bemesting te geven naar behoefte met ook nog eens minder verspilling. Maar we weten nog niet heel veel van het bemesten van asperges, dus ook niet van bemesten middels fertigatie" zo sommeert Jos van Hamont. Het is dan ook zeker de moeite waard om te blijven monitoren om kennis te vergaren.

Waar velen het over eens zijn, is dat het een optimaler systeem van watergeven is. Vooral de stuurmogelijkheden, het gemak en het geleidelijk brengen van water spreekt aan. De vragen die er nog leven zullen nog moeten worden uitgezocht, maar de praktijk leert snel.

